

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta

Viite: LVM/1877/03/2016

Laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettu laki (1186/2009, jäljempänä *laaja-kaistatukilaki*) tuli voimaan vuoden 2010 alusta. Haja-asutusalueilla laajakaistaverkkoja rakennetaan osaksi julkisella tuella. Laajakaistatukilaki sisältää säännökset siitä, miten ja millä edellytyksin valtion tukea voidaan myöntää laajakaistarakentamiseen haja-asutusalueilla.

Toukokuun 2016 loppuun mennessä valtion tukia laajakaistahankkeille oli myönnetty yhteensä 49,2 miljoonaa euroa. Maksettuja tukia näistä oli 28,2 miljoonaa euroa. 23,7 miljoonaa euroa valtion tukia on vielä myöntämättä vuoden 2019 loppuun mennessä. Myönnettyjä valtion tukia, jotka odottavat edelleen maksua, on noin 17,5 miljoonaa euroa.

Esityksellä pyritään edistämään tuettujen laajakaistaverkkojen rakentamista lisäämällä julkisen tuen osuutta hankkeen kokonaiskustannuksista sekä sallimalla entistä useammalle laajakaistahankkeelle kunnan ja muiden julkisten tahojen lisätukia muun muassa takausten ja edullisten lainaehtojen muodossa.

Esitys on yritysten kasvu- ja toimintaedellytysten parantamiseksi erittäin hyvä. Näin siksi, että erityisesti pienten ja juuri aloittaneiden yritysten on vaikea rahoittaa tuettujen verkkojen rakentamista silloin, kun valtion tuki maksetaan vasta tuetun verkon rakentamisen jälkeen. Esityksessä lain 13 §:n 1 momentin mukaan tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty.

Tarvittavan lainarahoituksen saamisessa on usein myös ongelmia, sillä uudella aloittavalla yrityksellä ei ole lainarahoitukseen tarvittavia vakuuksia. Tuen osan maksaminen etukäteen ennen verkon valmistumista helpottaisi erityisesti pienten ja juuri aloittavien yritysten kykyä rahoittaa laajakaistahankkeiden rakentamista.

Esitetyt muutokset vähentävät sekä tuen hakijoiden että Viestintäviraston hallinnollista taakkaa, sillä myöntämisprosessi ja esimerkiksi verkon tukikelpoisuuden analyysi yksinkertaistuu muutoksen myötä. Ehdotetut muutokset myös edistävät digitalisaatiota, sillä ne lisäävät mahdollisuutta hyödyntää laajakaistatukea ja täten tekevät laajakaistarakentamisesta houkuttelevampaa.

EU:n valtiontukisääntöjen huomioiminen

Hallituksen esityksen yleisperusteluissa on kuvattu yleisesti EU:n valtiontukisääntöjen reunaehtoja laajakaistahankkeiden rahoituksessa. Yleisperustelujen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö on ollut asiassa yhteydessä Euroopan komissioon, joka on katsonut, "että muutosta komission vanhaan päätökseen ei tarvita." Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kyseistä mainintaa olisi perusteltua selkeyttää kuvaamalla lyhyesti EU:n valtiontukisääntöjen peruseriaatteita.

Ministeriö toteaa, että komissiolle tehty tiedustelu on koskenut SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaista valtiontukien täytäntöönpanokieltoa. Perussopimuksen ko. artiklan mukaan komissiolle on ilmoitettava hyvissä ajoin uusista valtiontuista, jotta se voi esittää huomautuksensa. Tukia ei saa laittaa täytäntöön ilman komission hyväksyntää. Myös muutoksista voimassaoleviin (komission hyväksymiin) tukijärjestelyihin on lähtökohtaisesti tehtävä ennakoilmoitus, jos kyseistä tukijärjestelyä ei ole vapautettu komissiolle tehtävästä ennakoilmoitusvelvollisuudesta. Jos kuitenkin kyse on vähäisistä teknisistä tai hallinnollisista muutoksista, jotka eivät vaikuta komission alkuperäiseen sisällölliseen arviointiin, tukijärjestely voidaan ottaa käyttöön ilman komission päätökseen perustuvaa virallista hyväksyntää.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa edellä selostetun perusteella, että hallituksen esityksessä mainittu komission kannanotto on koskenut nimenomaan sitä, ovatko laajakaistatukilain muutokset luonteeltaan niin vähäisiä tai teknisiä, että ne voidaan toteuttaa ilman komission virallista päätöstä tuen sisämarkkinoille soveltuvuudesta.

Ulla Hiekkänen-Mäkelä
Osastopäällikön sijaisena

Piia Rekilä
Neuvotteleva virkamies

JAKELU

TEM ja LVM kirjaamot